

**สรุปสาระสำคัญของความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement : FTA)
ระหว่าง ราชอาณาจักรไทย กับ สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association : EFTA)
Thailand-EFTA FTA**

1. ความเป็นมา

1.1 สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป หรือ “เอฟตา” (European Free Trade Association : EFTA) ประกอบด้วยสมาชิก 4 ประเทศ คือ สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ และลิกเตนสไตน์

ในปี 2562 เอฟตาได้มีหนังสือถึงกระทรวงพาณิชย์เพื่อแจ้งความประสงค์ที่ต้องการเจรจา FTA กับไทย

1.2 กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จึงได้มอบให้สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (Institute of Future Studies for Development : IFD) ศึกษาประโยชน์และผลกระทบของการจัดทำ FTA ระหว่างไทยกับเอฟตา โดยผลการศึกษาพบว่า FTA จะช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันและส่วนแบ่งตลาดสินค้าของไทยในกลุ่มประเทศสมาชิกเอฟตา และจะทดแทนและเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์ทางภาษี (Generalized System of Preferences : GSP) ที่ไทยได้รับจากสวิตเซอร์แลนด์และนอร์เวย์อยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งจะช่วยดึงดูดการลงทุนจากกลุ่มประเทศเอฟตา เพื่อส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมในอาเซียน

นอกจากนี้ การจัดทำ FTA กับเอฟตา จะรวมประเด็นการค้าใหม่ ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ทรัพย์สินทางปัญญา การแข่งขันทางการค้า และการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะเป็นโอกาสของไทยในการยกระดับมาตรฐานและกฎระเบียบในเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นสากลมากขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในภาพรวม

ในขณะเดียวกัน อาจเป็นความท้าทายที่ผู้ประกอบการไทยต้องเตรียมพัฒนาและยกระดับมาตรฐานให้เป็นสากล ซึ่งควรต้องมีระยะเวลาปรับตัวที่เหมาะสม การเตรียมความพร้อม และมาตรการช่วยเหลือและเยียวยา

1.3 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2565 คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) ได้พิจารณาเรื่องการเข้าร่วมเจรจาจัดทำความตกลง FTA กับเอฟตา และมีมติให้กระทรวงพาณิชย์เสนอเรื่องการเข้าร่วมเจรจาจัดทำ FTA ตลอดจนร่างกรอบการเจรจาของไทย และร่างเอกสารขอบเขตการเจรจา (Terms of Reference : TOR) สำหรับการเจรจาจัดทำความตกลง FTA ไทย-เอฟตา ต่อคณะรัฐมนตรี

1.4 เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2565 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบการเข้าร่วมเจรจาจัดทำความตกลง FTA กับเอฟตา ตลอดจนร่างกรอบการเจรจาของไทย และร่างเอกสารขอบเขตการเจรจา (TOR) สำหรับการเจรจาจัดทำความตกลง FTA ไทย-เอฟตา ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ

1.5 ไทยและเอฟตาประกาศเริ่มต้นการเจรจา FTA เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2565 ณ เมืองบอร์กการ์เนส ไอซ์แลนด์ และจัดการประชุมเจรจารวม 10 รอบ ได้แก่

- รอบที่ 1 : 28-30 มิถุนายน 2565 ณ กรุงเทพฯ
- รอบที่ 2 : 1-4 พฤศจิกายน 2565 ณ นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์
- รอบที่ 3 : 24-27 มกราคม 2566 ณ กรุงเทพฯ
- รอบที่ 4 : 24-28 เมษายน 2566 เป็นการประชุมแบบผสมผสาน (ไฮบริด) ทั้งการประชุมออนไลน์ และการประชุมเจรจาแบบพบกันจริง ณ นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์
- รอบที่ 5 : 13-16 มิถุนายน 2566 ณ กรุงออสโล นอร์เวย์
- รอบที่ 6 : 11-15 กันยายน 2566 ณ กรุงเทพฯ
- รอบที่ 7 : 6-9 พฤศจิกายน 2566 ณ นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์
- รอบที่ 8 : 29 มกราคม-2 กุมภาพันธ์ 2567 ณ กรุงเทพฯ
- รอบที่ 9 : 23-24 เมษายน 2567 ณ กรุงเทพฯ
- รอบที่ 10 : 19-23 สิงหาคม 2567 ณ นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์

1.6 ทั้งสองฝ่ายสามารถสรุปผลการเจรจาร่วมกันได้ในการประชุมระดับหัวหน้าผู้แทนเจรจา เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2567 คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบความตกลงฯ เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2568 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายพิชัย นริพทะพันธุ์) ได้ลงนามความตกลง FTA ไทย – เอฟตา เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2568 ในช่วงการประชุม World Economic Forum (WEF) ณ เมืองดาวอส สวิตเซอร์แลนด์

2. สรุปสาระสำคัญของความตกลง FTA ไทย – เอฟตา

ในภาพรวม ประกอบด้วย 15 บท และ 19 ภาคผนวก คือ อารั่มบท (1) บทบัญญัติทั่วไป (2) การค้าสินค้า (รวมเรื่องมาตรการเยียวยาทางการค้า) (3) อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (4) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (5) การค้าบริการ (6) การลงทุน (7) ทรัพย์สินทางปัญญา (8) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (9) การแข่งขันทางการค้า (10) การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน (11) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (12) ความร่วมมือด้านเทคนิคและการเสริมสร้างศักยภาพ (13) บทบัญญัติเกี่ยวกับสถาบัน (14) การระงับข้อพิพาท และ (15) บทบัญญัติสุดท้าย

สำหรับภาคผนวก ประกอบด้วยเรื่อง การเปิดตลาดการค้าสินค้า กล้วยาด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า การอำนวยความสะดวกทางการค้า การเปิดตลาดการค้าบริการและการลงทุน ทรัพย์สินทางปัญญา และความร่วมมือด้านประมง

สรุปสาระสำคัญรายบท ดังนี้

2.1 บทบัญญัติทั่วไป ประกอบด้วยข้อบทที่กำหนดหลักการในกรอบกว้างของความตกลง FTA ฉบับนี้ เช่น วัตถุประสงค์และขอบเขตการบังคับใช้ความตกลง ความสัมพันธ์ของ FTA ฉบับนี้ กับความตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ การปฏิบัติตามพันธกรณี หลักการเรื่องความโปร่งใส และการเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ

2.2 การค้าสินค้า มีพื้นฐานจากความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs Trade : GATT) ขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) อากรศุลกากรขาเข้า กำหนดอัตราอากรและค่าธรรมเนียมขาเข้าของภาคี โดยยังคงสงวนสิทธิในการใช้อกรตอบโต้ทางการค้าและการใช้มาตรการปกป้องพิเศษตามหลักการของ WTO

2) อากรขาออก หากในอนาคต ภาคียกเลิกอากรขาออกให้แก่ประเทศอื่น ๆ จะต้องนำมาหารือกับภาคีของความตกลง FTA ฉบับนี้ด้วย

3) การประเมินศุลกากร กระบวนการเกี่ยวกับใบอนุญาตนำเข้า การจัดซื้อจำกัดด้านปริมาณ การบังคับใช้ค่าธรรมเนียมและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ รัฐวิสาหกิจเพื่อการค้า ข้อยกเว้น และเรื่องอื่น ๆ จะต้องดำเนินการตามความตกลงของ WTO

4) มาตรการเยียวยาทางการค้า (Trade Remedies) ประกอบด้วย (1) การอุดหนุนและมาตรการตอบโต้การอุดหนุน (2) การตอบโต้การทุ่มตลาด (3) มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น โดยยืนยันสิทธิและพันธกรณีของภาคีภายใต้ WTO และกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมในบางประเด็นเกี่ยวกับการตอบโต้การทุ่มตลาด และ (4) มาตรการปกป้องสองฝ่ายสำหรับกรณีที่มีการนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากการลดหรือยกเลิกอากรศุลกากรภายใต้ความตกลง FTA ฉบับนี้ และการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นนั้นก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันของภาคีผู้นำเข้า

ในส่วนของการเปิดตลาดการค้าสินค้า ประเทศสมาชิกเอฟตาแต่ละประเทศผูกพันเปิดตลาดสินค้าให้ไทยแตกต่างกัน¹ โดยสรุป เอฟตาผูกพันอากรศุลกากรที่ร้อยละ 92.52 ของรายการสินค้าทั้งหมด และเป็นการยกเว้นอากรที่ร้อยละ 89.89 ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกเอฟตายกเว้นอากรสินค้าอุตสาหกรรมและประมงทันทีในวันแรกที่มีความตกลง FTA ฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

¹ ลิกเตนสไตน์ มีข้อผูกพันเรื่องการเปิดตลาดการค้าสินค้าภายใต้ FTA ฉบับนี้ร่วมกับสวิตเซอร์แลนด์ เนื่องจากทั้งสองประเทศมีสนธิสัญญาด้านศุลกากรระหว่างกัน

ในส่วนของไทย ผูกพันการเปิดตลาดสินค้าให้กับแต่ละประเทศสมาชิกเอฟตาแตกต่างกัน เช่นกัน โดยสรุป ไทยผูกพันการลดการเฉลี่ยที่ร้อยละ 85.26 ของรายการสินค้าทั้งหมด และเป็นการยกเว้นอากรที่ร้อยละ 83.59 ของรายการสินค้าทั้งหมด ทั้งนี้ การยกเว้นอากรดังกล่าวประกอบด้วย การยกเว้นอากรทันทีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ และการทยอยยกเว้นอากรภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยมีระยะเวลาสูงสุดที่ไม่เกิน 15 ปี

ตารางสรุปรูปแบบและคำอธิบายการลด/ยกเว้นอากรระหว่างไทยและประเทศสมาชิกเอฟตา

รูปแบบ	คำอธิบายวิธีการลด/ยกเว้นอากร	ไทย ให้แก่ เอฟตา (% จากรายการสินค้าทั้งหมด)	เอฟตา ให้แก่ ไทย (% จากรายการสินค้าทั้งหมด)
การลด/ยกเว้นอากร (Bound)		ไอซ์แลนด์ : 84.04 นอร์เวย์ : 84.73 สวีเดน : 87.02	ไอซ์แลนด์ : 93.08 นอร์เวย์ : 94.15 สวีเดน : 90.30
ยกเว้นอากร (Elimination)	- ลดอากรเป็นร้อยละ 0 ทันทีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ - ไทยมีระยะเวลาในการทยอยยกเว้นอากรตั้งแต่ 5 ปีจนถึง 15 ปี	ไอซ์แลนด์ : 82.99 นอร์เวย์ : 83.37 สวีเดน : 84.41	ไอซ์แลนด์ : 92.95 นอร์เวย์ : 90.93 สวีเดน : 85.80
ลดอากร (Reduction)	- ลดอากรเหลืออัตราร้อยละ 5 หรือร้อยละ 10 ภายใน 15 ปี - ลดอากรลงร้อยละ 30 หรือร้อยละ 50 จากอัตราของปีฐาน ²	ไอซ์แลนด์ : 0.34 นอร์เวย์ : 0.58 สวีเดน : 1.45	ไอซ์แลนด์ : 0.13 นอร์เวย์ : 2.47 สวีเดน : 2.25
ใช้มาตรการเฉพาะสำหรับบางกลุ่มรายการสินค้า (Specific Measures)	- คงอัตราอากรของปีฐาน (สำหรับกลุ่มรายการสินค้าอ่อนไหวสูงสุด) - ลดอากรโดยจำกัดปริมาณโควตาที่อนุญาตให้นำเข้าได้ - กำหนดอากรนำเข้าสำหรับแต่ละพิกัดสินค้าเกษตรแปรรูป ตามสัดส่วนของวัตถุดิบเกษตร เช่น แป้ง น้ำตาล นม ไขมัน	ไอซ์แลนด์ : 0.71 นอร์เวย์ : 0.78 สวีเดน : 1.15	ไอซ์แลนด์ : - นอร์เวย์ : 0.78 สวีเดน : 2.25
ไม่ผูกพันการลด/ยกเว้นอากร (Unbound)		ไอซ์แลนด์ : 15.96 นอร์เวย์ : 15.27 สวีเดน : 12.98	ไอซ์แลนด์ : 6.92 นอร์เวย์ : 5.82 สวีเดน : 9.70

ภาคผนวกเรื่องกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา ว่าผลิตภัณฑ์ใดจะถือว่าเป็นถิ่นกำเนิดในประเทศภาคี

ภาคผนวกเรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้า มุ่งให้พิธีการศุลกากรของภาคีมีความโปร่งใส คาดการณ์ได้ ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยกำหนดให้มีกระบวนการสำหรับการส่งออกสารหรือข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มีกรอบเวลาที่ชัดเจนสำหรับคำวินิจฉัยล่วงหน้าเรื่องพิกัดศุลกากร ราคาศุลกากร และถิ่นกำเนิดสินค้า การบริหารความเสี่ยงในการตรวจปล่อยสินค้า การนำเข้าของเข้าชั่วคราว และตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยตามมาตรฐานสากล สิทธิอุทธรณ์และบทลงโทษสำหรับการกระทำผิดกฎหมายศุลกากร ช่องทางตอบข้อซักถาม การเผยแพร่ข้อมูลออนไลน์และชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการรักษาความลับของข้อมูล เป็นต้น

² ใช้อัตราอากรปี 2565 เป็นปีฐาน

2.3 มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Technical Barriers to Trade : TBT) มีสาระสำคัญคือ (1) สนับสนุนการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติที่ดีในการออกกฎระเบียบ (2) ให้ความสำคัญกับมาตรฐาน แนวทาง และข้อเสนอแนะขององค์การมาตรฐานระหว่างประเทศ (3) รับรองว่าการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างอิสระต้องเป็นไปตามกฎระเบียบทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง พร้อมแจ้งทันทีหากสินค้าถูกกักหรือถอนจากตลาด (4) ให้ความสำคัญกับการยอมรับผลของกระบวนการตรวจสอบและรับรองเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้า (5) เสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมาตรฐานและองค์กรระหว่างประเทศ (6) เปิดให้มีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้า นอกจากนี้ เปิดโอกาสให้มีการหารือเพื่อขยายการใช้กลไกด้านการมาตรฐาน ที่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตกลงใช้กับประเทศที่สาม ให้ภาคีอีกฝ่ายเข้าร่วมด้วยเมื่อได้รับการร้องขอ

2.4 มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures : SPS) มีหลักการสอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยการใช้บังคับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชภายใต้ WTO มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืชในประเทศ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยกำหนดให้การควบคุมการนำเข้าและการตรวจสอบรับรองเป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล การจัดทำความร่วมมือทางเทคนิค และแก้ไขข้อกีดขวางทางการค้าระหว่างกันผ่านจุดประสานงานหรือการปรึกษาหารือทางวิชาการ นอกจากนี้ เปิดโอกาสให้มีการหารือเพื่อขยายการใช้มาตรการ SPS ที่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตกลงใช้กับประเทศที่สาม ให้ภาคีอีกฝ่ายเข้าร่วมด้วยเมื่อได้รับการร้องขอ

2.5 การค้าบริการ กำหนดกฎเกณฑ์ด้านการค้าบริการโดยมีพื้นฐานอ้างอิงจากความตกลงทั่วไปว่าด้วยบริการภายใต้ WTO (General Agreement on Trade in Services : GATS) โดยครอบคลุมการให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การให้บริการข้ามพรมแดน การบริโภคในต่างประเทศ การจัดตั้งธุรกิจ และการให้บริการโดยบุคคลธรรมดา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐและการอุดหนุน มีภาคผนวกท้ายบทซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์เฉพาะด้านและข้อผูกพันเปิดตลาดบริการด้านการเงิน โทรคมนาคม การขนส่งทางทะเลและบริการที่เกี่ยวข้อง การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา การท่องเที่ยวและการเดินทาง กฎระเบียบภายในประเทศ และรายการข้อยกเว้น โดยมีหลักการและกฎเกณฑ์สำคัญ เช่น การไม่เลือกปฏิบัติและการเข้าสู่ตลาดของผู้ให้บริการต่างชาติ นอกจากนี้ มีข้อยกเว้นทั่วไปและข้อยกเว้นด้านความมั่นคง เพื่อคงไว้ซึ่งพื้นที่ทางนโยบายของรัฐในการใช้มาตรการที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง ชีวิต สุขภาพ และศีลธรรมอันดี เป็นต้น

สำหรับการเปิดตลาดการค้าบริการ ฝ่ายเอฟตา เปิดตลาดบริการให้ไทยในระดับสูง โดยผู้ให้บริการ/นักลงทุนไทยสามารถเข้าไปถือหุ้นในกิจการได้ถึงร้อยละ 100 ในจำนวน 116 สาขาย่อยสำหรับสวิตเซอร์แลนด์ / 97 สาขาย่อยสำหรับนอร์เวย์ / 91 สาขาย่อยสำหรับลิกเตนสไตน์ และ 94 สาขาย่อยสำหรับไอซ์แลนด์ ทั้งนี้ รวมถึงสาขาบริการสำคัญที่ไทยมีศักยภาพ หรือเป็นโครงสร้างพื้นฐาน/เชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานด้านการค้า การลงทุนที่สำคัญ เช่น สาขาบริการด้านการเงิน โทรคมนาคม การขนส่ง การค้าส่ง/ค้าปลีก บริการด้านคอมพิวเตอร์ บริการด้านวิชาชีพ และบริการด้านการท่องเที่ยวและการเดินทาง

ขณะที่ฝ่ายไทย เปิดตลาดบริการให้เอฟตาในระดับที่ไม่เกินกว่าขอบเขตของกฎหมายปัจจุบัน รวม 103 สาขาย่อย โดยอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นในกิจการได้ไม่เกินร้อยละ 49 ในสาขาย่อย เช่น บริการด้านการบัญชี บริการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร บริการที่เกี่ยวข้องกับการประมง บริการด้านการศึกษา บริการนำเที่ยว บริการด้านการก่อสร้าง หรือถือหุ้นข้างมากในกิจการได้ในสาขาย่อย เช่น บริการออกแบบทางอุตสาหกรรม บริการด้านวิจัยและพัฒนา บริการซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ผลิตและพัฒนาโดยประเทศสมาชิก EFTA บริการซ่อมบำรุงอากาศยาน บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ บริการจัดการโรงแรม บริการค้าส่ง/ค้าปลีก บริการด้านคอมพิวเตอร์ บริการด้านโทรคมนาคม (แบบไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง) และบริการจัดการสินทรัพย์ ทั้งนี้ การพิจารณาเปิดตลาดบริการของไทยมุ่งเน้นความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของชาติ เช่น Thailand 4.0 โมเดลเศรษฐกิจ Bio-Circular-Green (BCG) Economy และเป็นสาขาบริการที่มีหน่วยงานให้การส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนเป็นสาขาที่ไทยขาดแคลนและต้องการรับการลงทุนจากต่างชาติเพื่อสนับสนุนห่วงโซ่อุปทานการลงทุนและการรองรับการลงทุนจากต่างชาติในไทย โดยใช้กรอบความตกลง FTA ที่ไทยเป็นภาคีแล้วเป็นพื้นฐาน

2.6 **การลงทุน** ครอบคลุม 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การเปิดเสรีการลงทุน (2) การส่งเสริมการลงทุน และ (3) การอำนวยความสะดวกการลงทุน โดยมีพันธกรณีสำคัญ เช่น การไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือบุคคลธรรมดาของประเทศภาคี การอนุญาตให้บุคลากรเข้ามาและพำนักรั่วคราว การอนุญาตให้โอนเงินทุน กำไร และรายได้อย่างเสรี เป็นต้น ทั้งนี้ ครอบคลุมการลงทุนทั้งก่อนและหลังการจัดตั้งธุรกิจ และไม่ครอบคลุมการคุ้มครองการลงทุน (Investment Protection) และไม่มีกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับรัฐ (Investor-State Dispute Settlement : ISDS) นอกจากนี้ ภาคีสามารถสงวนสิทธิในการใช้บางมาตรการที่มีการปฏิบัติกับคนต่างชาติ แตกต่างจากคนไทย

สำหรับการเปิดเสรีการลงทุน ฝ่ายไทยเปิดให้นักลงทุนของประเทศสมาชิกเอฟตาสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ในสาขาการผลิตรวม 60 สาขาย่อย ซึ่งรวมสาขาการผลิตที่ไทยเคยผูกพันแล้วในความตกลง FTA ฉบับอื่น ๆ ที่ไทยเป็นภาคี เช่น การแปรรูปและการเก็บถนอมสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม อาหารสัตว์สำเร็จรูป เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งการผลิตน้ำแร่บรรจุขวด อุปกรณ์ควบคุมกระบวนการผลิตในทางอุตสาหกรรม อากาศยานและยานอวกาศ และบรรจุภัณฑ์อาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นาฬิกา ผลิตภัณฑ์พลาสติก ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบสำหรับยานยนต์และเครื่องยนต์ การต่อเรือและการซ่อมเรือ การผลิตหัวรถจักรของรถไฟและรถราง และรถที่เดินบนราง การผลิตหม้อสะสมไฟฟ้า เซลล์ปฐมภูมิและแบตเตอรี่ปฐมภูมิ และการประดิษฐ์เส้นใยประดิษฐ์

ขณะที่ประเทศสมาชิกเอฟตาเปิดเสรีให้นักลงทุนไทยในสาขาเกษตรและป่าไม้โดยไม่มีข้อจำกัด แต่จะสงวนสาขาพลังงานและมีการจัดทำข้อสงวนสำหรับบางสาขาและบางประเทศสมาชิกเอฟตาเท่านั้น

นอกจากนี้ ฝ่ายไทยได้สงวนมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ไทยยังคงใช้มาตรการเหล่านั้นได้ หรืออาจมีการปรับในอนาคต เช่น มาตรการเกี่ยวกับการถือครองและใช้ที่ดิน มาตรการเพื่อป้องกันความผันผวนของค่าเงิน มาตรการที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ชนกลุ่มน้อยหรือผู้ด้อยโอกาส มาตรการภายใต้ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรการส่งเสริมการลงทุน มาตรการระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เป็นต้น ขณะที่เอฟตา สงวนมาตรการสำหรับการซื้อสิ่งทอสิ่งหัตถ์โดยต่างชาติ และ สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ และไอซ์แลนด์ มีข้อสงวนเกี่ยวกับข้อกำหนดการแจ้งล่วงหน้า การตรวจสอบ หรือ การอนุญาต เพื่อคัดกรองการลงทุนจากต่างชาติในสาขาที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ขณะที่ลิทัวเนียมีข้อสงวนสำหรับการใช้มาตรการคัดกรองการลงทุนโดยการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

2.7 **ทรัพย์สินทางปัญญา** กำหนดให้คุ้มครองและบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่กระทบต่อการใช้มาตรการของรัฐที่จำเป็นในด้านสาธารณสุข เช่น การบังคับใช้สิทธิบัตรยาตามหลักการสากล รวมถึงปัญญาโดยอาว่าด้วยความตกลงทริปส์ (ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPS) และการสาธารณสุขของ WTO อีกทั้งยังสร้างกลไกส่งเสริมความร่วมมือและการหารือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างไทยกับเอฟตา และครอบคลุมประเด็นในมิติเชิงสังคมของทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้แหล่งที่มาและชื่อประเทศ และข้อบทเรื่องทรัพยากรพันธุกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการแสดงออกทางวัฒนธรรมดั้งเดิม นอกจากนี้ ยังยืนยันสิทธิและพันธกรณีภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่ทั้งสองฝ่ายเป็นภาคีแล้ว และรวมถึงการพยายามเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งไทยอยู่ระหว่างดำเนินการ

2.8 **การแข่งขัน** กำหนดหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ขัดต่อการแข่งขัน (anticompetitive practices) และกำหนดให้ภาคีร่วมมือกันเพื่อจัดการปฏิบัติดังกล่าว และหากภาคีเห็นว่ามีกรณีปฏิบัติดังกล่าวซึ่งกระทบต่อการค้า ภาคีนั้นจะสามารถขอปรึกษาหารือภายใต้คณะกรรมการร่วม (Joint Committee) ของความตกลง FTA ฉบับนี้ เพื่อหาทางออกที่ยอมรับได้ร่วมกัน

2.9 **การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ** ส่งเสริมความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐที่สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ และกระบวนการของแต่ละประเทศภาคี ตระหนักถึงความสำคัญของการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และส่งเสริมความร่วมมือ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล กฎระเบียบ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ รวมถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ

2.10 การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เสริมประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยยืนยันความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมให้การค้าและการลงทุนช่วย สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ กำหนดให้ภาคีบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและแรงงานภายในประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ลดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและแรงงานเพื่อดึงดูดการค้าและการลงทุน รวมทั้ง ยึดมั่นที่จะส่งเสริมความร่วมมือและดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การเคารพสิทธิ แรงงานและพยายามให้สัตยาบันอนุสัญญาพื้นฐานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงและนโยบายที่ตอบสนองต่อมิติด้านเพศสภาพ การปฏิบัติตามความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อมที่แต่ละฝ่ายเป็นภาคี การอนุรักษ์และบริหารจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืนและแก้ไขปัญหาการตัดไม้ผิดกฎหมาย การแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ และใช้ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การต่อต้านการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย การอนุรักษ์และบริหาร จัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน การต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated : IUU Fishing) การส่งเสริมเกษตรกรรมและระบบอาหารที่ยั่งยืน การส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่เกื้อหนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible Business Conduct) นอกจากนี้ กำหนดหลักการสำคัญคือ ให้คำนึงถึงระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน ของภาคี และย้ำว่าพันธกิจจะต้องไม่ถูกนำมาใช้เป็นเหตุผลในการกีดกันทางการค้า

2.11 วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ให้มีความสำคัญกับการอำนวยความสะดวก ลดอุปสรรค และส่งเสริมการค้าระหว่างไทยและเอเปคสำหรับผู้ประกอบการ SME โดยมีสาระสำคัญ 2 ประเด็น คือ (1) การแบ่งปันข้อมูลที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจในประเทศคู่ภาคี โดยจัดทำเป็นภาษาอังกฤษภายใต้ เว็บไซต์เดียว และ (2) การจัดตั้งผู้ประสานงานและความร่วมมือ SME เพื่อประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น ประสพการณ์เชิงนโยบายเพื่อส่งเสริม SME ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ SME ในอีคอมเมิร์ซ และ การใช้ระบบทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

2.12 ความร่วมมือด้านเทคนิคและการเสริมสร้างศักยภาพ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ ที่จะช่วยบรรลุดังวัตถุประสงค์ของความตกลงฯ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่เพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุน พัฒนา ความสามารถในการแข่งขัน สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรและองค์กร โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านการพัฒนาของภาคี รวมถึงความพร้อมด้านทรัพยากร มีขอบเขตครอบคลุมสาขา ต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่สินค้า บริการ และการลงทุน การไหลเวียนของเทคโนโลยี การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และความร่วมมือด้านประมงและผลิตภัณฑ์ทางทะเล เป็นต้น

2.13 บทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความตกลง กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของแต่ละภาคี เพื่อทบทวนการดำเนินการและแก้ไขข้อพิพาทจากการดำเนินการตามความตกลงฯ รวมถึง พิจารณาแก้ไขความตกลงฯ โดยให้มีการประชุมคณะกรรมการร่วมทุก 2 ปี หรือเมื่อจำเป็น และอาจมีการจัดตั้ง อนุกรรมการหรือกลุ่มทำงานเพื่อช่วยดำเนินการ

2.14 การระงับข้อพิพาท เปิดโอกาสให้ภาคีแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการตีความและการปฏิบัติตาม ความตกลง FTA ฉบับนี้ ผ่านกระบวนการปรึกษาหารือ และกระบวนการอนุญาโตตุลาการ ตามแนวทางและ กระบวนการที่สอดคล้องกับหลักการสากล ในกรณีที่ภาคีที่ถูกร้องเรียนไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของคณะอนุญาโตตุลาการ และไม่สามารถตกลงกับภาคีผู้ร้องเรียนเรื่องการชดเชยที่ยอมรับได้ร่วมกัน ภาคีผู้ร้องเรียนจะมีสิทธิระงับการให้ สิทธิพิเศษหรือข้อผูกพันอื่น ๆ ภายใต้ความตกลงฉบับนี้ นอกจากนี้ เปิดโอกาสให้ภาคีข้อพิพาทสามารถใช้กลไก ระงับข้อพิพาททางเลือกได้โดยสมัครใจ ได้แก่ การประสานท่าที การประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ย

2.15 บทบัญญัติสุดท้าย กำหนดรายละเอียดเชิงกระบวนการเกี่ยวกับการบังคับใช้ความตกลงฯ เช่น การแก้ไขความตกลงฯ การถอนตัว และการมีผลบังคับใช้